atamis
Žirmūnų g.139 - 321, 09120 Vilnius
Tel.: (8~5) 272 83 34; Faks.: (8~5) 203 12 80

Planavimo organizatorius	**ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJOS DIREKTORIUS**
Plano pavadinimas	**ŠIRVINTŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS VANDENS TIEKIMO IR NUOTEKŲ TVARKYMO INFRASTRUKTŪROS PLĖTROS SPECIALIOJO PLANO KOREGAVIMAS**
Planavimo proceso etapas	**RENGIMO ETAPAS**
Planavimo proceso stadija	**ESAMOS BŪKLĖS ĮVERTINIMAS IR SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMAS**
Teritorijų planavimo lygmuo	**SAVIVALDYBĖS**
Teritorijų planavimo dokumento rūšis	**SPECIALIOJO TERITORIJŲ PLANAVIMO DOKUMENTAS**
Objekto numeris	**AT-20T-1646**
Bylos (segtuvo) žymuo	**SP-01**
TPDRIS dokumento numeris	**S-RJ-89-20-360**

Vilnius, 2020 m.

UAB „ATAMIS“	TERITORIJŲ PLANAVIMO PADALINIO VADOVĖ PROJEKTO VADOVAS	**ELEONORA GRABLEVSKIENĖ** Atestato Nr. TVP 0081 **ŽILVINAS GRABAUSKAS** Atestato Nr. TVP 0034	

Plano rengėjai:	
	UAB „Atamis“ Žirmūnų g. 139-319, LT 09120 Vilnius Įm. kodas 300564438 *Projekto vadovas* *Žilvinas Grabauskas* *El. paštas: z.grabauskas@atamis.lt* *Tel.: +370 620 51398*

Teritorijų planavimo dokumentą parengusių specialistų sąrašas:

Eil. Nr.	**Pareigos**	**Vardas Pavardė**	**Parašas**
1.	PV	Žilvinas Grabauskas	
2.	PDV	Eleonora Grablevskienė	
3.	Vyr. inž.	Elena Romanovska	

TURINYS

1. ĮVADAS 4
1.2. Plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais 5
2. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ 10
2.1. Geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas 12
2.2. Aglomeracijos teritorijos nustatymo tvarka 14
3. SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMAS 15
3.1. Aglomeracijos apimties nustatymas 15
3.2. Aglomeracijos ribos nustatymas ir infrastruktūros plėtros kryptys 16
3.3. Kitos nuostatos 22
3.4. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos 23
3.5. Teritorijų apsaugos zonos, specialiosios žemės naudojimo sąlygos 24
3.6. Kultūros paveldas 28

1. ĮVADAS

Objektas: Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimas.

Planavimo organizatorius: Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktorius, Vilniaus g. 61, LT-19120 Širvintos, tel. (8 382) 51 590, faksas (8 382) 30 270, el. p. savivaldybe@sirvintos.lt, www.sirvintos.lt

Specialiojo plano rengėjas: UAB „Atamis", Žirmūnų g. 139, LT-09120 Vilnius, tel. (8 5) 27 28 334, faks. (8 5) 20 31 280, info@atamis.lt, www.atamis.lt. Projekto vadovas: Žilvinas Grabauskas, tel. (8 620) 51398, el. p. z.grabauskas@atamis.lt

Rengimo pagrindas: 2020 m. liepos 1 d. Širvintų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus sprendimas Nr. 9-659 „Dėl Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimo pradžios ir planavimo tikslo nustatymo".

Planavimo tikslai ir uždaviniai:

Planavimo tikslas: nustatyti aglomeracijų ribas Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje.

Planavimo uždaviniai:

- nustatyti aglomeracijų teritorijas, urbanizuotose ar urbanizuojamose teritorijose esančias geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijų dalis, kuriose susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša ir kuriose susidarančios nuotekos turi būti surenkamos centralizuotomis nuotekų surinkimo sistemomis bei įrenginiais;
- aglomeracijų teritorijose nustatyti viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros prioritetines kryptis;

Koreguojama teritorija: Širvintų rajono savivaldybės teritorija

Specialiojo plano lygmuo: savivaldybės lygmuo.

Plano darbų programa:

Plano rengimo etapai: parengiamasis, rengimo ir baigiamasis etapai.
Darbų atlikimo terminai: planavimo pradžia – 2020 m. III ketv., planavimo pabaiga – 2021 m. I ketv.
Plano sudėtis: tekstinė ir grafinė dalys.
Visuomenės informavimo tvarka: supaprastinta.
Koncepcija, SPAV: nerengiamas.

Specialiajam planui išduotos teritorijų planavimo sąlygos pateiktos Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo dokumentų rengimo ir teritorijų planavimo proceso valstybinės priežiūros informacinėje sistemoje (TPD Nr. S-RJ-89-20-360).

1.2. Plano sąsaja su kitais teritorijų planavimo dokumentais

Nacionalinė darnaus vystymosi strategija. Nacionalinėje Darnaus vystymosi strategijos vizijoje - modernizuoti vandens tiekimo, nuotekų tvarkymo tinklai ir įrenginiai, vandens išteklių valdymas baseininiu principu užtikrins gerą gyventojams tiekiamo vandens kokybę ir minimalų neigiamą poveikį atviriems vandens telkiniams, kurių vandens kokybė pagerės.

Darnaus vystymo strategijoje siekiama atsieti vandens naudojimo gamybai didėjimą nuo gamybos augimo, diegiant naujausias technologijas ir švaresnės gamybos metodus. Taip pat iškeliamas tikslas, kad vandens naudojimas didėtų apie 2 kartus lėčiau negu gamyba ir gamybinės vandens sąnaudos BVP vienetui neviršytų esamo atitinkamų gamybos šakų ES vidurkio; užtikrinti, kad visos užteršto vandens nuotekos būtų išvalomos iki ES normatyvų, dar neišleistos į paviršinius vandens telkinius; pasiekti, kad atvirų telkinių vandens kokybė atitiktų ES direktyvų reikalavimus; sumažinti 20 procentų, palyginti su 2000 metais, organinių ir biogeninių (azoto ir fosforo junginių) medžiagų prietaką į Kuršių marias ir Baltijos jūrą; gerinti vertingų gėlavandenių žuvų neršto sąlygas ir skatinti lašišinių vandens telkinių atkūrimą ir apsaugą.

Lietuvos Respublikos teritorijos bendrasis planas. Bendrajame plane numatoma, kad Lietuvos gyventojų vidutinis bendrasis (buities, įmonių ir viešųjų vietų) vandens suvartojimas gali siekti 260 l/d. asm. Laikotarpiu iki 2020 m. vandentiekos ir vandenvalos sektoriuose numatoma:

- pastatyti požeminio vandens gerinimo 0,5–50,0 tūkst. m^3/ d. galios įrenginius vandenvietėse siekiant sumažinti geležies ir mangano koncentraciją vandenyje iki ES standartų;
- pakeisti iki 100 procentų vandens kėlimo siurblinių įrangos (siurbliai, armatūra, elektros įranga);
- pertvarkyti plieninius vandens tiekimo vamzdynus padengiant jų vidaus sieneles antikorozinėmis medžiagomis arba keičiant vamzdžius (Vilniuje ir Kaune – iki 90 procentų, kituose miestuose ir miesteliuose – iki 100 procentų);
- vykdyti eksploatuojamų požeminio vandens horizontų stebėseną ir teikti siūlymus dėl vandens kokybės pagerinimo;
- pastatyti arba rekonstruoti vandenvalos įrenginius miestuose, miesteliuose ir kaimo gyvenamosiose vietovėse įrengiant juose azoto ir fosforo šalinimo įrenginius, kaip tas numatyta ES direktyvose; pramonės įmonėse įrengti nuotėkų pirminio valymo įrenginius, sumažinančius arba visiškai pašalinančius sunkiųjų metalų kiekį dumble;
- pasiekti, kad vandenvalos įrenginių galia būtų maksimaliai panaudota ir į atvirus vandens šaltinius išleidžiamos nuotėkos būtų apvalytos, kaip reikalauja ES standartai;
- renovuoti arba perstatyti iki 100 procentų susidėvėjusių slėginių ir savitakių tinklų;
- tiesti naujus nuotėkų surinkimo tinklus, ypač miestų mažaaukštės statybos kvartaluose, miesteliuose ir kaimo gyvenamosiose vietovėse;
- iki 100 procentų pakeisti nuotėkų siurblinių ir nuotėkų valyklų technologinę ir elektrotechninę įrangą modernesne, suvartojančia mažiau elektros energijos ir lengviau aptarnaujama.

Šiuo metu rengiamo Lietuvos Respublikos BP koncepcijoje numatoma, kad gyventojų skaičiaus mažėjimas iš esmės darys įtaką geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo kainoms dėl pastoviųjų kaštų padalijimo mažesniam skaičiui vartotojų. Todėl ilgalaikėje perspektyvoje turi būti sprendžiama, kaip bus vystomas centralizuotas geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklas, centralizuotų sistemų išlaikymą ir plėtrą užtikrinant tik intensyviai urbanizuojamose teritorijose. Kitose teritorijose turėtų būti siūlomi alternatyvūs techniniai sprendimai arba alternatyvi kainodara.

Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas. Širvintų rajono bendrajame plane numatoma, kad visas tiekiamas vanduo turi atitikti higienos normų reikalavimus. Tuo tikslu turi būti renovuojama dalis eksploatuojamo skirstomojo vamzdyno, rekonstruojami esami ir įrengiami nauji vandens gerinimo įrenginiai. Norint įgyvendinti šiuos siekius bendrajame plane numatoma:
- plėsti esamus Širvintų vandentiekio tinklus į užstatytas ir naujai užstatomas teritorijas;
- prie Širvintų miesto vandentiekio prijungti Kabaldos gyvenvietę, Širvintų ir Akmenių kaimus;
- plėsti esamus Kabaldos vandentiekio tinklus į užstatytas ir naujai užstatomas teritorijas, pastatyti vandens gerinimo įrenginius, apjungti su Širvintų vandentiekiu;
- plėsti esamus Družų, Motiejūnų, Vindeikiuose, Alionių I, Liukonių, Barskūnų, Jauniūnų, Kernavės, Vileikiškių, Kiauklių, Šešuolėlių I, Avižonių, Kielių, Šiaulių (Širvintų sen.), Juodiškių, Čiobiškio, Lapelės, Gelvonų, Bagaslaviškio, Šiaulių (Jauniūnų sen.) vandentiekio tinklus, rekonstruoti esamą vandenvietę įrengiant papildomą gręžinį, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- Akmeniuose įrengti vandentiekio tinklus ir prijungti prie Širvintų miesto vandentiekio;
- plėsti esamus Medžiukų vandentiekio tinklus;
- plėsti esamus Bartkuškio vandentiekio tinklus, rekonstruoti vandenvietę atliekant gręžinio kapitalinį remontą;
- plėsti esamus Musininkų, Anciūnuose, Zibaluose, Beivydžiuose vandentiekio tinklus, pastatyti vandens gerinimo įrenginius;
- Viršuliškiuose įrengti vandentiekio tinklus ir prijungti prie Bartkuškio vandentiekio;
Nuotekų tvarkymo srityje, bendrasis planas numato:
- plėsti esamus Širvintų nuotekų surinkimo tinklus į užstatytas ir naujai užstatomas teritorijas, esamus nuotekų valymo įrenginius palaikyti gerame techniniame stovyje;
- prie Širvintų miesto nuotekų surinkimo sistemos prijungti Kabaldos ir Akmenių gyvenvietes;
- Družuose, Motiejūnuose, Vindeikiuose, Šiauliuose (Širvintų sen.), Alionyse I, Lapelėse, Juknonyse, Gelvonuose, Liukonyse, Bagaslaviškyje, Medžiūkuose, Šiauliuose (Jauniūnų sen.), Barskūnuose, Jauniūnuose, Kiaukliuose, Anciūnuose, Šešuolėliuose I, Zibaluose, Beivydžiuose, Juodiškiuose, Čiobiškyje įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti nuotekų valymo įrenginius;
- Avižonyse ir Kieliuose įrengti naujus nuotekų surinkimo tinklus, pastatyti bendrus nuotekų valymo įrenginius;
- Bartkuškyje plėsti esamus nuotekų surinkimo tinklus, rekonstruoti esamus valymo įrenginius didinant jų pajėgumą;

2009 metais parengto Širvintų rajono savivaldybės bendrojo plano sprendiniai yra nuolat realizuojami, tačiau dėl didelių investicijų poreikio vandentvarkos infrastruktūros plėtrai bei rekonstrukcijai šis procesas vyksta lėtai.

Atsižvelgiant į galimai pasikeitusią situaciją, rekomenduojama inicijuoti Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano keitimą, kurio apimtyje būtų įvertintas gyvenamųjų vietovių plėtros teritorijų aktualumas ir su jomis susijusios viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos. Taip pat įvertinas aglomeracijos ribos tikslinimo ir infrastruktūros plėtros poreikis.

Širvintų miesto bendrasis planas. Vandentvarkos srityje numatoma:
- plėtros teritorijose įrengti vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo tinklus;
- įrengti apie 27 km vandentiekio ir 25,35 km naujų nuotekų tinklų;
- vandentiekio tinklus pritaikyti gaisrų gesinimui: sukurti žiedinę vandentiekio tinklų struktūrą, įrengti priešgaisrinius hidrantus;
- vykdyti eksploatuojamų požeminių vandenų monitoringą;

- vykdyti vandens kokybės kontrolę;
- vykdyti išleidžiamų nuotekų kontrolę.

Širvintų mieste vandentvarkos infrastruktūros plėtra orientuota į esamai urbanizuotas teritorijas. Bendrajame plane numatytos plėtros teritorijos iki šiol nėra pilnai įsisavintos.

Atsižvelgiant į galimai pasikeitusią situaciją, rekomenduojama inicijuoti Širvintų miesto teritorijos bendrojo plano keitimą/koregavimą, kurio apimtyje būtų įvertintas miesto plėtros teritorijų aktualumas. Taip pat įvertinas aglomeracijos ribos tikslinimo poreikis bei patikslintas naujos infrastruktūros plėtros poreikis.

Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialusis planas. 2011 m. patvirtintame Širvintų rajono vandens teikimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane nustatytos viešojo vandens tiekimo teritorijos bei pateikti teritorijų aptarnavimo būdai (centralizuotas, decentralizuotas). Taip pat numatytos inžinerinės infrastruktūros vystymo kryptys bei orientaciniai infrastruktūros plėtros poreikiai. Specialiajame plane buvo numatyta, kad prie centralizuotos vandens tiekimo sistemos bus prijungta apie 85 proc. rajono gyventojų, prie nuotekų sistemos 76 proc. gyventojų. Specialiajame plane numatyta vandentvarkos infrastruktūra:

Vandens tiekimo infrastruktūros plėtra

Esamų vandens tiekimo tinklų rekonstrukcija	Naujų vandens tiekimo tinklų tiesimas	Vandenviečių statyba	Vandens ruošimo įrenginių statyba
98,6 km	157 km	27 vnt.	48 vnt.

Nuotekų infrastruktūros plėtra

Esamų nuotekų tinklų rekonstrukcija	Naujų nuotekų tinklų tiesimas	NVĮ statyba
15,7 km	149 km	20 vnt.

Perspektyvoje rengiant Širvintų rajono vandens teikimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimą būtina įvertinti esamos infrastruktūros rekonstrukcijos bei naujos infrastruktūros įrengimo poreikį, nustatyti galimus sprendinių įgyvendinimo terminus, finansavimo šaltinį.

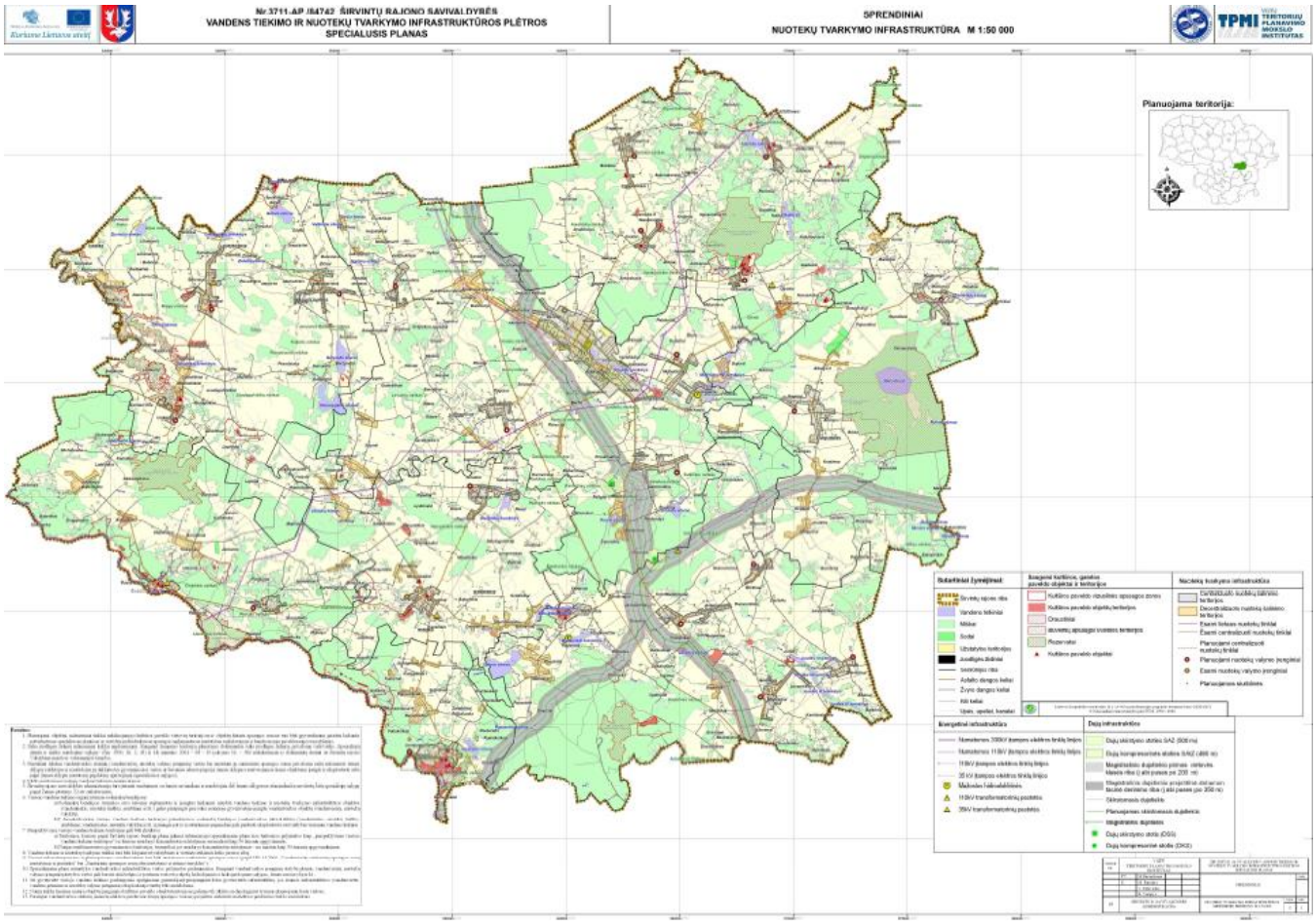

1.2.1. pav. Širvintų rajono savivaldybės vandens teikimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano brėžinys.

UAB „Širvintų vandenys“ vadovaudamiesi Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 44 punktu vykdo plano sprendinių įgyvendinimo stebėseną. Stebėsenos ataskaitoje yra teikiami duomenys apie pasiektus rezultatus:

1.2.1. lentelė. Informacija apie atliktą vandentvarkos infrastruktūros plėtrą Širvintų rajono teritorijoje

Priemonės pavadinimas		Atsakingi vykdytojai	Įgyvendinimo laikotarpis	Pasiekto rezultato aprašymas
Vandentiekio tinklų plėtra/rekonstrukcija	Musninkų mstl., Širvintų r., geriamojo vandens tiekimo tinklų tiesimas	UAB „Širvintų vandenys“ (ES struktūrinių fondų finansuojamas projektas)	2019 m.	Šiuo metu vyksta baigiamieji statybos darbai. Planuojamas darbų pabaigos terminas – 2020 m. gegužės mėn.
	Naujų vartotojų prisijungimas prie geriamojo vandens tiekimo tinklų Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje	UAB „Širvintų vandenys“	2018 m.	Prisijungė 72 vartotojai (būstai)
	Naujų vartotojų prisijungimas prie geriamojo vandens tiekimo tinklų Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje	UAB „Širvintų vandenys“	2019 m.	Prisijungė 70 vartotojų (būstų)
Nuotekų tinklų plėtra/rekonstrukcija	Širvintų m., Širvintų k., Kabaldos k. nuotekų išvadų įrengimai nuo privačių sklypų ribos iki gyvenamojo namo pamatų	UAB „Širvintų vandenys“	2018 m.	Įrengta 1 279 metrai nuotekų išvadų, prisijungė 46 būstai
	Širvintų m., Širvintų k., Kabaldos k. nuotekų išvadų įrengimai nuo privačių sklypų ribos iki gyvenamojo namo pamatų	UAB „Širvintų vandenys“	2019 m.	Įrengta 685 metrai nuotekų išvadų, prisijungė 31 būstas
	Nuotekų tinklų tiesimas Musninkų mstl., Širvintų r.	UAB „Širvintų vandenys“ (ES struktūrinių fondų finansuojamas projektas)	2019 m.	Šiuo metu vyksta baigiamieji statybos darbai. Planuojamas darbų pabaigos terminas – 2020 m. gegužės mėn.
	Drenažo tinklų (esančių adresu I.Šeiniaus g. Širvintų m.) statyba	UAB „Širvintų vandenys“	2019 m.	Įrengta 577,45 metrai paviršinių nuotekų tinklų
	Naujų vartotojų prisijungimas prie nuotekų tvarkymo tinklų Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje (išskyrus Širvintų m., Širvintų k., Kabaldos k.)	UAB „Širvintų vandenys“	2018 m.	Prisijungė 39 vartotojai (būstai)
	Naujų vartotojų prisijungimas prie nuotekų tvarkymo tinklų Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje (išskyrus Širvintų m., Širvintų k., Kabaldos k.)	UAB „Širvintų vandenys“	2019 m.	Prisijungė 32 vartotojai (būstai)
Vandens gerinimo įrenginių, gręžinių įrengimas	Musninkų mstl., Širvintų r. pastatyti nauji vandens gerinimo įrenginiai	UAB „Širvintų vandenys“ (ES struktūrinių fondų finansuojamas projektas)	2018 m.	Gyventojai naudojasi geresnės kokybės vandeniu
	Gelvonų mstl., Širvintų r. pastatyti nauji vandens gerinimo įrenginiai	UAB „Širvintų vandenys“ (ES struktūrinių fondų finansuojamas projektas)	2018 m.	Gyventojai naudojasi geresnės kokybės vandeniu

Šaltinis: Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendinių įgyvendinimo stebėsenos ataskaita, 2018-2019 m.

Atsižvelgiant į galimai pasikeitusią situaciją bei teisės aktų pakeitimus būtina inicijuoti 2011 m. patvirtinto Širvintų rajono vandens teikimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimą, kuris turi būti tikslinamas vadovaujantis LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis. Taip pat atliekant plano keitimą turi būti patikslintos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos, infrastruktūros plėtros poreikis bei įvertintas nustatytos aglomeracijos aktualumas.

Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimas nekeičia šiuo metu galiojančio specialiojo plano sprendinių esmės. Širvintų rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimu yra nustatomos aglomeracijų ribos, kuriose susidaro ar gali susidaryti 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša.

2. ESAMOS BŪKLĖS ANALIZĖ

Geografinė padėtis, gyventojai

Širvintų rajonas yra pietryčių Lietuvos dalyje. Vakaruose jis ribojasi su Jonavos rajono, šiaurėje – su Ukmergės rajono, šiaurės rytuose – su Molėtų rajono, rytuose - su Vilniaus rajono, pietuose – su Elektrėnų, pietryčiuose – su Kaišiadorių rajono savivaldybėmis. Širvintų rajono savivaldybės teritoriją sudaro apie 905,79 km^2. 99,6 proc. teritorijos priklauso kaimo vietovėms, kuriose gyvena 63,5 proc. visų rajono gyventojų, rajono žemės ūkio naudmenos užima 56 proc. rajono teritorijos. 27,7 proc. rajono teritorijos užima miškai. Rajonas suskirstytas į 8 seniūnijas, Alionių, Čiobiškio, Gelvonų, Jauniūnų, Kernavės, Musninkų, Širvintų ir Zibalų. Rajono centras – Širvintų miestas.

Statistikos departamento duomenimis, 2020 m. pradžioje Širvintų rajone gyveno apie 15072 gyventojų. Kaip matyti iš žemiau pateiktos lentelės, Širvintų rajone kaip ir visoje šalyje jaučiamos gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencijos. Rajone gyventojų skaičius vidutiniškai per metus sumažėja apie 1,5 proc., t.y. artimas šalies vidurkiui. Gyventojų tankumas – 16,7 žm./ km^2.

2.1. lentelė. Gyventojų skaičius metų pradžioje

	2014 m.	*2015 m.*	*2016 m.*	*2017 m.*	*2018 m.*	*2019 m.*	*2020 m.*
Širvintų r. sav.	16599	16333	16074	15863	15570	15355	15072

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

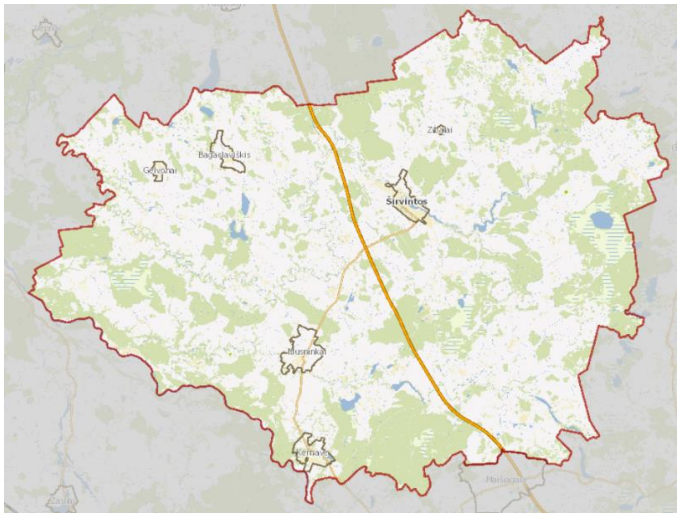

2.1. pav. Analizuojama teritorija

Širvintų rajone yra 1 miestas (Širvintos), 5 miesteliai (Bagaslaviškis, Gelvonai, Kernavė, Musninkai, Zibalai) ir 485 kaimai. Vadovaujantis Širvintų rajono savivaldybės administracijos duomenimis 2020 m. Širvintų mieste gyveno apie 5808 gyv., Bagaslaviškio mstl. apie 218 gyv., Gelvonų mstl. apie 316 gyv., Kernavės mstl. apie 289 gyv., Musninkų mstl. apie 428 gyv., Zibalų mstl. apie 154 gyv.

Gamtinė aplinka, kultūros paveldas

Širvintų rajono teritorijoje yra išskirtos gamtinio karkaso teritorijos, kurios detalizuotos Širvintų rajono, Širvintų miesto, Kernavės miestelio bendruosiuose planuose. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymu ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2010 m. liepos 16 d. įsakymu Nr. D1-624 patvirtintais Gamtinio karkaso nuostatais, specialiajame plane numatoma veikla gamtinio karkaso teritorijose nėra draudžiama ar ribojama. Taip pat pažymėtina, kad plane nenumatoma į Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo priedus įrašytos ūkinės veiklos objektų plėtra.

Saugomos teritorijos. Saugomų teritorijų sistemą Širvintų rajono savivaldybės teritorijoje sudaro:

- konservacinės apsaugos prioriteto teritorijos (draustiniai, gamtos paveldo objektai);
- kompleksinės saugomos teritorijos (valstybiniai parkai, biosferos poligonai);
- ekologinės apsaugos prioriteto teritorijos (ekologinės apsaugos zonos);
- Europinės svarbos saugomos teritorijos - NATURA 2000 teritorijos.

Išsami informacija apie saugomas teritorijas yra patalpinta LR saugomų teritorijų valstybės kadastre. Specialiojo plano koregavimu inžinerinės infrastruktūros plėtra saugomose teritorijoje ar jų gretimybėse planuojama nėra.

Miškai. Išsami informacija apie valstybinės reikšmės miškus yra patalpinta miškų kadastre (Valstybinė miškų tarnyba prie Aplinkos ministerijos). Atliekant Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimą, vandentiekio ir nuotekų infrastruktūros plėtra valstybinės reikšmės miškų teritorijose nenumatoma.

Kultūros paveldas. Į specialiuoju planu nagrinėjamas teritorijas patenka nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės, kurios registruotas kultūros paveldo registre. Kultūros paveldo objektų vietos ir jų sąrašas pateiktas sprendinių brėžinyje. Išsami informacija apie kultūros paveldo objektus ir jų apsaugos zonas patalpinta Kultūros paveldo departamento internetinėje svetainėje www.kpd.lt „Kultūros paveldo registras“.

Kultūros paveldo objektų ir vietovių teritorijose bei jų apsaugos zonose taikomi paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimai, nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentais, šių objektų apsaugos specialiaisiais planais ir kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais. Esant prieštaravimui tarp kultūros paveldo objektų tvarkymą reglamentuojančių dokumentų sprendinių ir šio specialiojo plano sprendinių, šio Specialiojo plano sprendiniai nėra taikomi.

Paviršiniai vandens telkiniai. Širvintų rajone yra gausu upių, tvenkinių, ežerų. Pagrindinius paviršinio vandens išteklius formuoja 28 ežerai bei Neries, Širvintos, Musės upės. Visų paviršinių vandens telkinių apsaugos juostos paviršiniams vandenims nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu „Dėl Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais). Specialiuoju planu nustatomos aglomeracijų teritorijos nepažeidžia, paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų ribų apsaugos reikalavimų. Vandens telkinių apsaugos zonose ir pakrančių apsaugos juostose inžinerinių tinklų plėtra ar nauja ūkinė veikla nenumatoma.

Žemėnauda. Vadovaujantis Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, VĮ Valstybės žemės fondo duomenimis (2020.01.01), Širvintų rajono žemėnauda išsidėto taip:

Bendras plotas, ha	Žemės ūkio naudmenos, ha	Miškai (miško žemė), ha	Keliai, ha	Užstatyta teritorija, ha	Vandenys, ha	Kita žemė, ha
90544,17	47422,57	28922,95	1371,07	2980,76	2255,05	7591,77
	52,4 proc.	31,9 proc.	1,5 proc.	3,3 proc.	2,5 proc.	8,4 proc.

Pagal VĮ Valstybės žemės fondo duomenis, didžiausią žemės dalį sudaro žemės naudmenos ir miškai - 84,3 proc., užstatyta teritorija ir susisiekimo infrastruktūra sudaro apie 4,8 proc. rajono teritorijos.

2.1. Geriamojo vandens tiekimas ir nuotekų tvarkymas

Širvintų rajono savivaldybėje buities ir ūkinėms reikmėms tenkinti naudojamas požeminis vanduo. Rajono gyventojus, įmones ir įstaigas geriamuoju vandeniu aprūpina UAB „Širvintų vandenys“.

Vadovaujantis UAB „Širvintų vandenys“ 2019 m. metinio pranešimo ataskaita, vandens gavybos pajėgumai 2019 m. pabaigoje sudarė apie 1891,4 tūkst. m^3. Vandens gerinimo įrenginiai eksploatuojami 25 vandenvietėse iš 26 (Širvintų miesto, Motiejūnų, Kabaldos, Kernavės, Bartkuškio, Kiauklių, Družų, Liukonių, Čiobiškio, Lapelių, Vileikiškių, Jauniūnų, Šiaulių (Janiūnų sen.), Medžiukų, Barskūnų, Alionių, Juodiškių, Šešuolėlių, Avižonių, Sabališkių, Viesų, Juknonių, Šiaulių I k., Musninkų ir Gelvonų k.). Vartotojams tiekiamas geriamojo vandens kokybei keliamus reikalavimus atitinkantis vanduo, kuris sudaro 95,5 proc. viso tiekiamo vandens. Širvintų mieste realizuota 221,1 tūkst.m^3 vandens arba 72 proc. viso parduoto vandens. Per 2019 metus buvo pastatyti 96 nauji ir 1037 pakeisti geriamojo vandens skaitikliai.

Perspektyvoje numatoma: Bagaslaviškyje įrengti naujus vandens gerinimo įrenginius, kad būtų užtikrinta geriamojo vandens kokybė, Alionių k. įrengti nuotekų valyklą, siekiant apsaugoti aplinką nuo išleidžiamų nuotekų žalingo poveikio.

	2018 metai		*2019 metai*		*Skirtumas*
Išgauta vandens, tūkst.m^3	358,7	100 proc.	363,9	100 proc.	+5,2
Parduota vandens, tūkst.m^3	303,29	85 proc.	307,80	85 proc.	+4,51
Sunaudota technologinėms reikmėms ir vandens nutekėjimai	55,4	15 proc.	56,1	15 proc.	+0,7

Šaltinis: UAB „Širvintų vandenys“ 2019 m. metinis pranešimas

Bendrovė aptarnauja 8 atskiras nuotekų valymo sistemas: 6 biologinio nuotekų valymo įrenginius (Širvintų miesto, Bartkuškio, Gelvonų, Musninkų, Čiobiškio ir Kernavės), 1 filtracijos laukus (Medžiukų) ir 1 septikus (Alionyse). Širvintų miesto nuotekų valymo įrenginiuose išvalyta apie 308,4 tūkst.m^3 arba 93,1 proc. visuose valymo įrenginiuose priimtų nuotekų. Išleidžiamų į aplinką teršalų kiekis neviršija LAND10-96 nustatytų reikalavimų pagal didžiausią leistiną taršą.

	2018 metai		*2019 metais*		*Skirtumas*
Išvalyta nuotekų, tūkst.m^3	332,4	100 proc.	331,2	100 proc.	-1,2
Iš vartotojų susidariusios nuotekos, tūkst.m^3	229,6	79,6 proc.	235,3	71,0 proc.	+5,7
Infiltracija, tūkst.m^3	102,8	20,4 proc.	95,9	29 proc.	-6,9

Šaltinis: UAB „Širvintų vandenys“ 2019 m. metinis pranešimas

Vadovaujantis UAB „Širvintų vandenys“ pateikta informacija, rajone prie centralizuotos vandens tiekimo sistemos yra prijungę apie 11430 gyventojų, nuotekų tvarkymo paslaugomis naudojasi apie 8146 gyventojų. Didžiausia vandentvarkos sistema yra Širvintų mieste (prie miesto sistemos yra prijungti Kabaldos ir Širvintų kaimai). Prie Širvintų miesto centralizuoto vandens tiekimo sistemos yra prisijungę apie 7488 gyv., prie nuotekų sistemos apie 7414 gyv.

2.1.1. lentelė. Gyventojų prisijungimai prie vandentvarkos sistemos.

Seniūnijos pav.	Gyvenamosios vietovės pavadinimas	Prisijungusių prie centralizuotos vandentiekio sistemos gyventojų skaičius, vnt.	Sunaudojama vandens, tūkst.m^3/m	Prisijungusiu prie centralizuotos nuotekų sistemos gyventojų skaičius, vnt.	Orientacinis surenkamų nuotekų kiekis, tūkst.m^3/m
Širvintų	Širvintų miesto vandenvietė (Širvintų m., Kabaldos k., Širvintų k.)	7488	22,587	7414	212,4
	Avižonių k.	164	4,478	-	-
	Motiejūnų k.	111	2,230	-	-
	Žemosios Viesos	83	1,174	-	-
	Šiaulių k.	101	3,191	-	-
	Družų k.	236	5,770	-	-
Zibalų	Šešuolėlių I k.	104	1,819	-	-
	Kiauklių k.	116	2,945	-	-
Musninkų	Vileikiškių k.	273	6,407	-	-
	Musninkai	325	8,133	60	1,5
Kernavės	Kernavė	246	9,083	153	4,7
Jauniūnų	Jauniūnų k.	130	3,145	-	-
	Šiaulių k.	141	3,479	-	-
	Bartkuškio k.	332	7,097	250	4,40
	Medžiukų k.	295	6,581	116	1,7
	Barskūnų k.	111	2,444	-	-
Gelvonų	Bagaslaviškis	120	3,665	-	-
	Gelvonų k.	151	4,673	42	1,2
	Sabališkių k.	48	1,420	-	-
	Liukonių k.	77	3,120	-	-
Čiobiškio	Lapelių k.	181	4,226	-	-
	Čiobiškio k.	159	2,990	59	1,0
	Juknonių k.	56	1,031	-	-
Alionių	Juodiškių k.	210	2,968	-	-
	Alionių I k.	172	3,534	52	0,6
	Viso:	*11430*	*118,19*	*8146*	*227,5*

Duomenų šaltinis: UAB „Širvintų vandenys“

2.1.2. lentelė. Širvintų rajono vandentvarkos sistemos.

Seniūnijos pav.	Gyvenamosios vietovės pavadinimas	Vandenvietės projektinis našumas m^3/parą	Vandentiekio tinklų ilgis, km	Nuotekų valymo įrenginių našumas m^3/parą	Nuotekų tinklų ilgis, km
Širvintų	Širvintų m. (Širvintų m., Kabaldos k., Širvintų k.)	4992	49,8	1620	37,3
	Avižonių k.	480	5,3	-	-
	Motiejūnų k.	480	2,2	-	-
	Žemosios Viesos	408	2,6	-	-
	Šiaulių k.	816	2,6	-	-
	Družų k.	1080	3,3	-	-
Zibalų	Šešuolėlių I k.	1560	3,2	-	-
	Kiauklių k.	1200	3,3	-	-
Musninkų	Vileikiškių k.	576	7,0	-	-
	Musninkai	1560	9,6	34	5,5
Kernavės	Kernavė	912	15,87	50	9,5
Jauniūnų	Jauniūnų k.	600	1,9	-	-
	Šiaulių k.	1008	2,7	-	-
	Bartkuškio k.	1440	4,3	72	2,4
	Medžiukų k.	720	4,3	26,6	0,8
	Barskūnų k.	1320	2,0	-	
Gelvonų	Bagaslaviškis	480	5,5	-	-

	Gelvonų k.	1200	6,3	36	1,0
	Sabališkių k.	360		-	-
	Liukonių k.	864	6,1	-	-
Čiobiškio	Lapelių k.	408	3,2	-	-
	Čiobiškio k.	720	3,9	110	0,8
	Juknonių k.	576	1,9	-	-
Alionių	Juodiškių k.	576	2,6	-	-
	Alionių I k.	576	5,9	4,1	0,4
Viso:			*155,4*		*57,7*

Duomenų šaltinis: UAB „Širvintų vandenys“

2.2. Aglomeracijos teritorijos nustatymo tvarka

Vadovaujantis LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių (LR Aplinkos ministro 2006.12.29 įsakymas Nr. D1-636, su vėlesniais pakeitimais) 2 priedo „Aglomeracijų ribų nustatymo metodika“ nuostatomis į aglomeracijas įtraukiamos teritorijos, kurios turi didesnį kaip 2000 gyventojų ekvivalentą (GE). Aglomeracijų nustatymo tvarka:

- nustatomos urbanizuotos ir/ar prioritetinės plėtros teritorijos, vadovaujantis bendraisiais planais ar kitais teritorijų planavimo dokumentais;
- į aglomeraciją įtraukiamos teritorijos, kuriose jau išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos;
- į aglomeraciją įtraukiamos teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra didesnis kaip 25 gyv./ha;
- į aglomeracijų teritorijas gali būti įtrauktos mažo gyventojų tankio (15-25 gyv./ha) teritorijos jei jos tenkina 3000 eurų vieno gyventojo prijungimo kriterijų;
- į aglomeracijos teritoriją gali būti įtrauktos teritorijos, kuriose nuotekos tvarkomos individualiai, tačiau negali būti didesnis kaip 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio ir negali būti didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento;
- teritorijos, kuriose gyventojų tankumas nepakankamas, t.y. jose gyvenančių žmonių skaičius mažesnis nei 15 gyv./ha, nepriskirtinos aglomeracijoms;
- kai vertinamoje teritorijoje susidaro mažiau kaip 10 000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, į vieną aglomeraciją gali būti sujungiamos apgyvendintos teritorijos, viena nuo kitos esančios ne didesniu kaip 150 m. atstumu;
- kai vertinamoje teritorijoje susidaro daugiau kaip 10 000 gyventojų ekvivalento atitinkanti tarša, į vieną aglomeraciją gali būti sujungiamos apgyvendintos teritorijos, viena nuo kitos esančios ne didesniu kaip 250 m. atstumu;

Duomenys aglomeracijos ribų nustatymui:

- viename hektare gyvenančių žmonių skaičius apskaičiuojamas viename hektare esančių būstų skaičių dauginant iš vidutinio namų ūkio dydžio, tai yra 2,2;
- teritorijose, kuriose gyventojų skaičius yra 15-25 gyv./ha, taikomas 3000 eurų vieno gyventojo prijungimo kriterijus;
- buitinių nuotekų tinklų iš PVC vamzdžių 1 km kaina – 178030 eurai be PVM (darbų sudėtis: smėlio pagrindo įrengimas, vamzdžių montavimas, šulinių ir liukų montavimas ir rodyklių pastatymas)*;
- sąlyginės buitinio vandens vartojimo normos: Širvintų m. – 180 l/d. gyv. (IV kat.), likusiose gyvenamosiose teritorijose – 160 l/d. gyv. (VI)**.

* 2019 m. spalio mėn. „Sustambinti statybos darbų kainų apskaičiavimai“

** Lietuvos Respublikos normos „Vandens vartojimo normos RSN 26-90“

3. SPRENDINIŲ KONKRETIZAVIMAS

Širvintų rajono vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimu nustatomos aglomeracijų teritorijos, kuriose susidaro ar gali susidaryti 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša. Inžineriniai tinklai ir /ar statiniai planuojami nėra. Vandentvarkos infrastruktūros plėtra toliau vystoma vadovaujantis Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiuoju planu. Tačiau atkreipiame dėmesį, kad dėl pasikeitusio teisinio reguliavimo, tikslų, neigiamų demografinių rodiklių, inžinerinės infrastruktūros plėtros poreikio, tikslinga būtų atnaujinti 2011 metais patvirtinto Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano sprendinius. Atnaujinant specialiojo plano sprendinius būtina peržiūrėti nustatytas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas, nustatyti infrastruktūros poreikį, apimtis, įgyvendinimą, finansavimą, teritorijų aptarnavimo būdus bei įgyvendinti kitus LR Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo bei Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių reikalavimus.

3.1. Aglomeracijos apimties nustatymas

Pagal geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 2 priedą, į aglomeracijos ribas įtraukiamos teritorijos, kuriose jau yra išvystyta nuotekų surinkimo infrastruktūra, įskaitant teritorijas, kurių nuotekų surinkimo infrastruktūra prijungta prie aglomeracijos nuotekų surinkimo sistemos. Vadovaujantis LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo bei taisyklių nuostatomis buvo atliktas urbanizuotų ir urbanizuojamų teritorijų turinčių išvystytą nuotekų surinkimo infrastruktūrą vertinimas, siekiant identifikuoti teritorijas, kuriose susidaro ar gali susidaryti 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša (žr. žemiau esančią lentelę).

3.1.1. lentelė. Centralizuotomis nuotekų tvarkymo paslaugomis aprūpinamos gyvenamosios teritorijos turinčios 200 ir daugiau gyventojų.

Gyvenamosios teritorijos turinčios 200 ir daugiau gyventojų	Gyventojų skaičius, 2020 m.	Gyventojų ekvivalentas, pagal gyventojų skaičių (GE)*
Širvintų miestas	5808	6960
Kabaldos k.	457	548
Širvintų k.	694	832
Musninkai	428	513
Kernavė	289	346
Bartkuškio k.	281	337
Medžiukų k.	338	405
Gelvonų k.	316	379
Čiobiškio k.	208	249
Alionių I k.	300	360

Duomenų šaltinis: UAB „Širvintų vandenys“, Širvintų rajono savivaldybės administracija.

* Gyventojų ekvivalentas apskaičiuotas nuo bendro gyvenamojoje teritorijoje esančio gyventojų skaičiaus, nevertinant gyventojų tankio, infrastruktūros išvystymo.

Vadovaujantis atlikta analize bei geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių nuostatomis, Širvintų rajone galima išskirti vieną urbanizuotą ir/ar urbanizuojamą teritoriją, kurioje yra išvystyta centralizuota nuotekų tvarkymo sistema ir susidaro ar gali susidaryti 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša – Širvintų miestas. Taip pat prie Širvintų miesto aglomeracijos tikslinga priskirti Kabaldos ir Širvintų kaimus, kurie ribojasi su Širvintų miestu ir turi bendrą vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemą. Likusiose teritorijose gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša nesiekia 2000, todėl jų įtraukimas į aglomeraciją nagrinėjamas nėra.

Įvertinus gyventojų ekvivalentą pagal gyventojų skaičių bei esamos infrastruktūros sistemą, Širvintų rajone siūloma nustatyti vieną aglomeraciją apimančią Širvintų miestą bei Širvintų ir Kabaldos kaimus.

3.2. Aglomeracijos ribos nustatymas ir infrastruktūros plėtros kryptys

Vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių (LR Aplinkos ministro 2006.12.29 įsakymas Nr. D1-636, su vėlesniais pakeitimais) 2 priedo „Aglomeracijų ribų nustatymo metodika“ nuostatomis į Širvintų miesto aglomeraciją įtraukiamos teritorijos, kurios tenkina šiuos kriterijus:

- į aglomeraciją įtraukiamos teritorijos, kuriose jau išvystyta centralizuota nuotekų surinkimo infrastruktūra;
- į aglomeraciją įtraukiamos teritorijos, kuriose gyventojų tankis yra didesnis kaip 25 gyv./ha. Taip pat į aglomeracijos ribas įtraukiamos teritorijos, kuriose gyventojų tankis sudaro 15-25 gyv./ha, tačiau tik tuo atveju, kai prijungimo prie nuotekų sistemos investicijų suma neviršija 3000 eurų vienam gyventojui;
- į aglomeracijos teritoriją gali būti įtrauktos teritorijos, kuriose nuotekos tvarkomos individualiai, tačiau negali būti didesnis kaip 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio ir negali būti didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento;
- teritorijose, kuriose gyventoju tankumas nepakankamas, t. y. jose gyvenančių žmonių skaičius mažesnis nei 15 gyv./ha, nepriskirtinos aglomeracijoms;
- į aglomeracijas įtraukiamos urbanizuojamos teritorijos, kurias numatoma vystyti 10 metų laikotarpyje.

UAB „Širvintų vandenys“ duomenimis, centralizuota nuotekų surinkimo sistema apima didžiąją dalį Širvintų miesto bei Kabaldos ir Širvintų kaimų urbanizuotų teritorijų (žr. žemiau esantį paveikslą). Minėtose gyvenamosiose vietovėse prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos yra prijungę 3116 namų ūkiai.

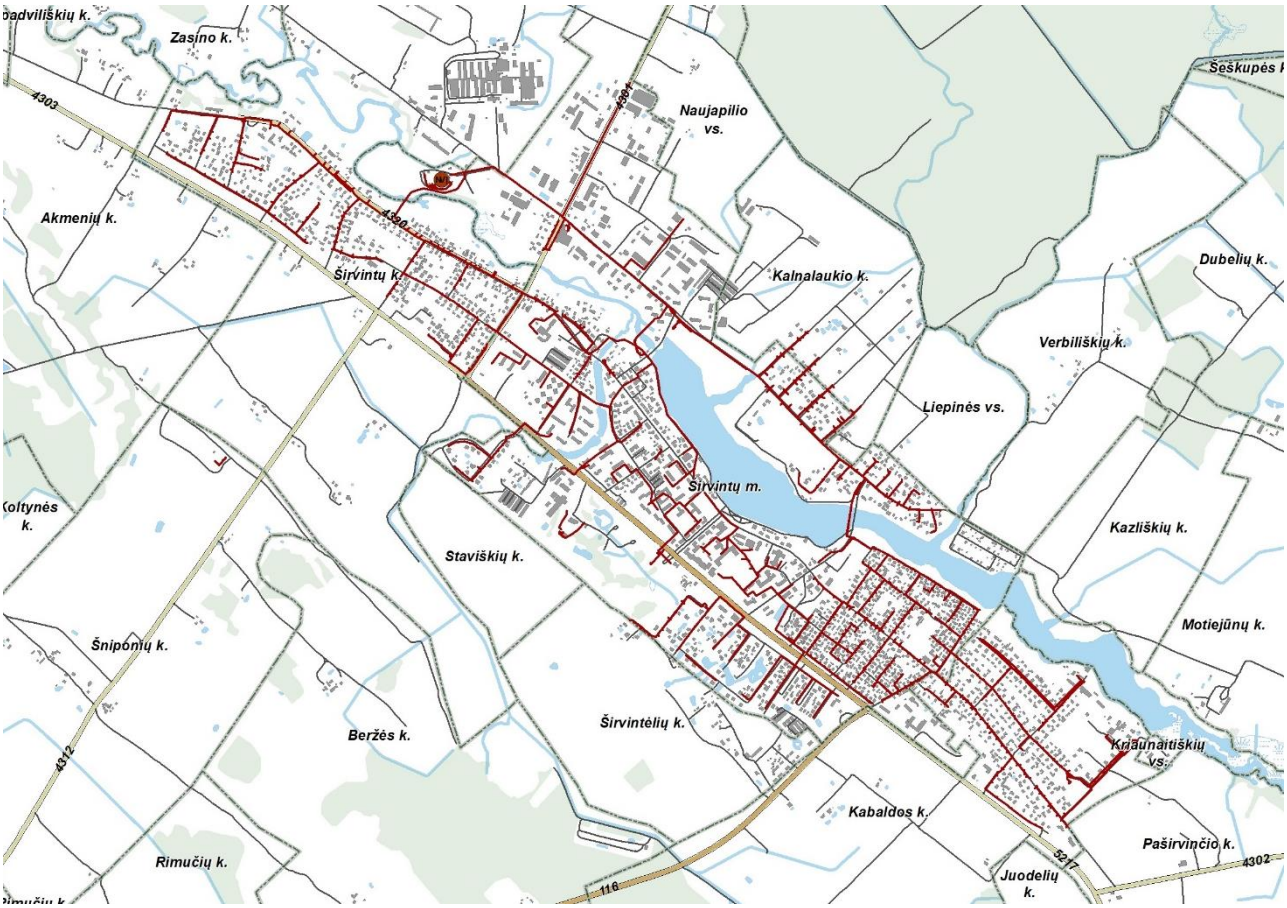

3.2.1. pav. Širvintų miesto ir gretimų teritorijų nuotekų tvarkymo infrastruktūros išvystymo schema

Vertinat gyventojų tankio pasiskirstymą teritorijoje matyti, kad tankiausiai apgyvendinta yra Širvintų miesto centrinė dalis bei daugiabučių namų kvartalai. Šiose teritorijose gyventojų skaičius sudaro 25 ir daugiau gyventojų viename hektare. Tolstant nuo miesto centro formuojasi mažo užstatymo intensyvumo teritorijos, kuriose gyventojų tankis sudaro apie 15-25 gyv./ha. Miesto periferinėje zonoje gyventojų skaičius nesiekia 15 gyv./ha (žr. žemiau esantį paveikslą).

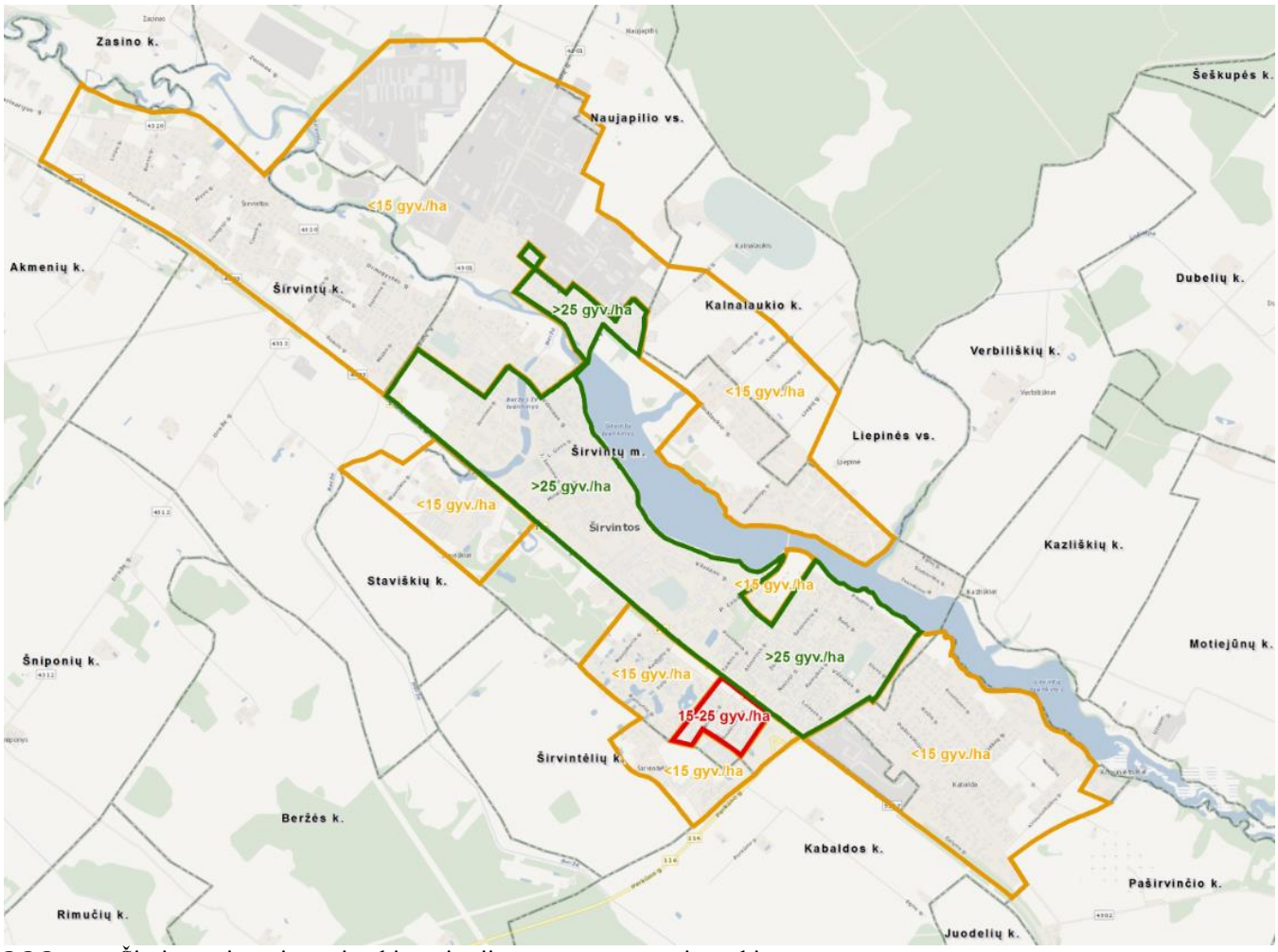

3.2.2. pav. Širvintų miesto ir gretimybių teritorijos esamas gyventojų tankis

Vadovaujantis atliktos analizės rezultatais bei aglomeracijos ribų nustatymo kriterijais, siūloma į Širvintų miesto aglomeracijos ribas įtraukti tik tas teritorijas, kuriose gyventojų skaičius yra didesnis kaip 15 gyv./ha ir/arba jau yra išvystyta centralizuota nuotekų surinkimo sistema, kuri sujungta su Širvintų miesto vandentvarkos infrastruktūra (žr. 3.2.1. pav.). Širvintų miesto ir jo prieigų bendra vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistema pateikta sprendinių brėžinyje.

Teritorijos, kuriose gyventojų skaičius yra mažesnis kaip 15 gyv./ha ir neturi išvystytos bendros su Širvintų miestu vandentvarkos infrastruktūros į aglomeracijos ribas įtraukiamos nėra.

Siekiant įvertinti Širvintų miesto ir jo prieigų plėtros perspektyvas 10 metų laikotarpyje buvo atlikta Širvintų miesto bendrojo plano sprendinių analizė. Miesto bendrojo plano sprendiniuose numatytos mažo užstatymo intensyvumo plėtros teritorijos iki šiol įsisavintos nėra (žr. žemiau esantį paveikslą).

Vadovaujantis Infostatybos svetainėje pateikta informacija nuo 2013 m. iki dabar Širvintų mieste, Širvintų k. ir Kabaldos k. buvo išduoti 33 statybos leidimai statyti naują gyvenamosios paskirties statinį (statinio paskirtis – gyvenamoji (vieno-trijų butų pastatai).

Apibendrinant miesto bendrajame plane numatytų perspektyvinių teritorijų įsavinimo mastus bei išduotų statybos leidimų skaičių matyti, kad Širvintų mieste ir jo prieigose vyksta urbanistiniai procesai, tačiau jų tempai yra lėti. Todėl tikimybė, kad per artimiausią 10 metų laikotarpį bus užstatytos bendrajame plane numatytos plėtros teritorijos, menka. Specialiojo plano koregavimo rengėjų nuomone į aglomeracijos ribas tikslinga įtraukti tik esamas užstatytas teritorijas. Perspektyvines plėtros teritorijas į aglomeraciją siūloma įtraukti tik tuomet, kai gyventojų tankis šiose teritorijose pasieks 15 ir daugiau

gyventojų viename hektare ir bus įrengta centralizuota nuotekų tvarkymo sistema, todėl numatomos urbanizuoti teritorijos šiuo specialiojo plano koregavimu nėra įtraukiamos į aglomeracijos ribas.

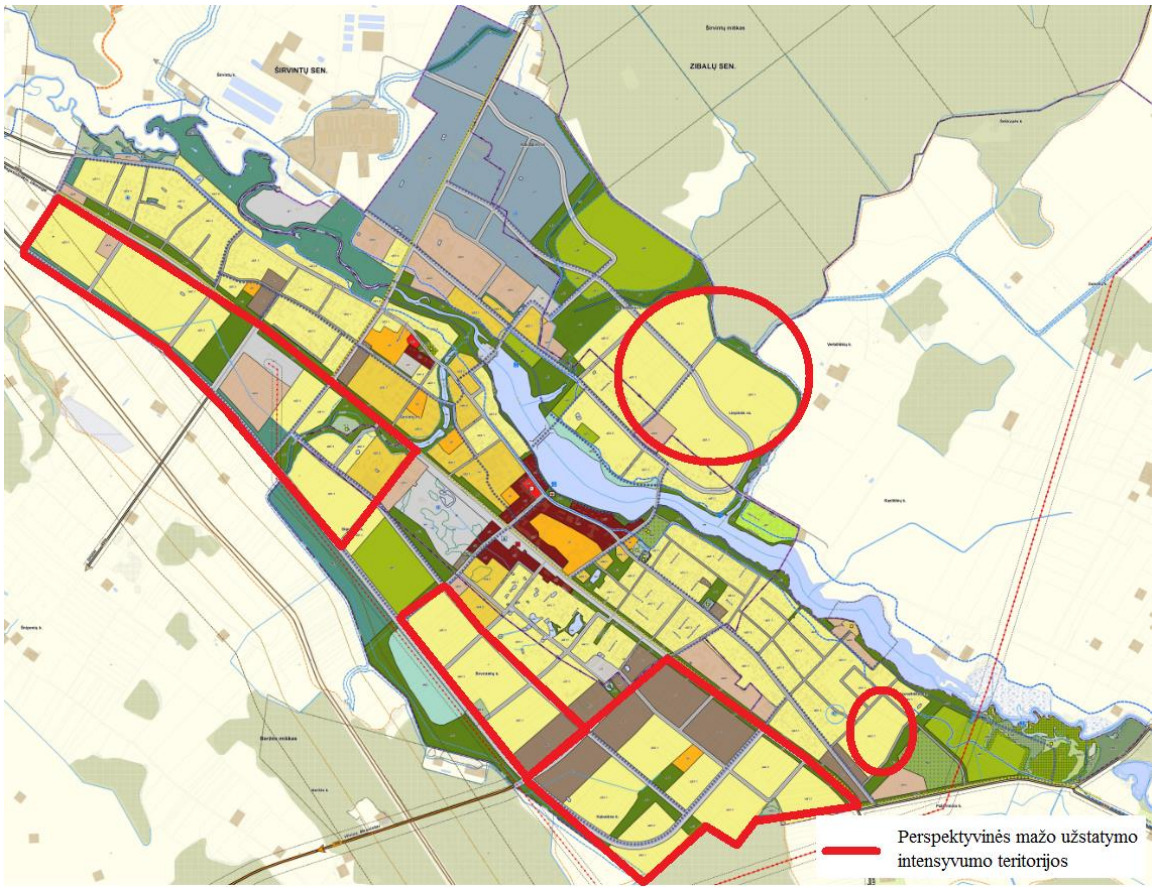

3.2.3. pav. Širvintų miesto bendrojo plano pagrindinio brėžinio fragmentas su pažymėtomis perspektyvinėmis teritorijomis.

Nustatant aglomeracijos ribas buvo įvertinti Aplinkos ministerijos parengto projekto „Preliminari individualių nuotekų tvarkymo sistemų ir individualių gręžinių požeminiam vandeniui išgauti inventorizacija ir preliminarių aglomeracijos nustatymo“ sprendiniai (žr. žemiau esantį paveikslą).

Įvertinus tai, kad Aplinkos ministerijos parengtame projekte yra pateiktos tik preliminarios aglomeracijų ribos, specialiojo plano koregavimo rengėjas konkretizavo ir nustatė tikslias Širvintų miesto ir jo prieigų aglomeracijos ribas, atsižvelgiant Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių 2 priedo nuostatose nurodytus vertinimo kriterijus.

Žemiau esančiame paveiksle pažymėtos A-F teritorijos (pagal AM parengtą projektą) į Širvintų aglomeracijos ribas įtrauktos nebuvo, kadangi:

A - pagal miesto bendrojo plano sprendinius, teritorija patenka į verslo, gamybos, pramonės ir sandėliavimo teritorijas, kurios iki šiol nėra pilnai ir tinkamai įsisavintos (dominuoja senos statybos pramoniniai, sandėliavimo paskirties objektai, garažai ir kiti statiniai, kurių dalis yra apleisti). Pagrindinėje kvartalo gatvėje (Zibalų g.) yra įrengti vandentiekio ir nuotekų tinklai, t.y. sudaryta galimybė prisijungti prie centralizuotos vandentvarkos sistemos. Teritorijoje nėra vykdoma intensyvi veikla ir nėra jokios informacijos, kad per artimiausius 10 metų situacija galėtų pasikeisti. Atsižvelgiant į esamą situaciją bei lėtus teritorijos įsisavinimo ir objektų modernizacijos tempus, teritorija į aglomeracijos ribas įtraukiama nėra.

B-F - pagal miesto bendrojo plano sprendinius, teritorijos patenka į gyvenamosios mažo užstatymo intensyvumo teritorijas, kurio iki šiol nėra įsisavintos. Taip pat dalis teritorijų patenka į neurbanizuojamas teritorijas – atskiruosius želdynus (žr. 3.2.3 pav.). Teritorijos į Širvintų aglomeracijos ribas įtraukiamos

nėra, nes: teritorijos neturi kompaktiško užstatymo, žemas gyventojų tankio rodiklis (<15 gyv./ha), nėra įrengtos centralizuotos vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros (žr. 3.2.1 pav. bei sprendinių brėžinį), teritorijos įsisavinimas (10 metų laikotarpiu) mažai tikėtinas, gyventojų demografiniai rodikliai yra neigiami (žr. 2.1. lentelę).

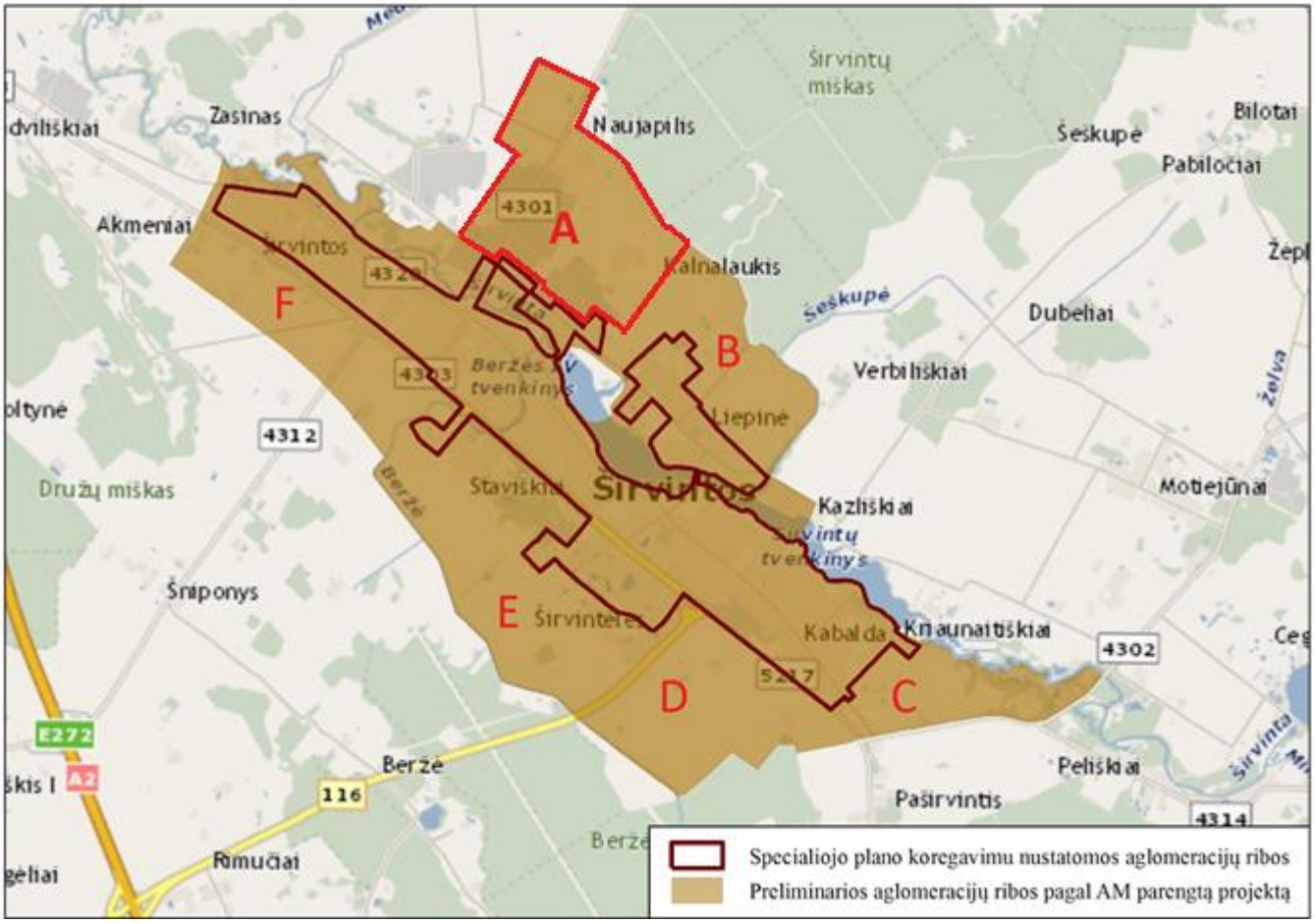

3.2.4. pav. Projekto „Preliminari individualių nuotekų tvarkymo sistemų ir individualių gręžinių požeminiam vandeniui išgauti inventorizacija ir preliminarių aglomeracijos nustatymo“ sprendinių sąsaja su koreguojamo specialiojo plano sprendiniais.

Specialiojo plano koregavimu, siūlomoje nustatyti aglomeracijoje, centralizuotos nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos apie 99 proc. gyventojų. Prisijungusių/neprisijungusių prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos gyventojų skaičius:

Gyventojų skaičius aglomeracijos ribose	Prisijungusių prie centralizuotos nuotekų sistemos gyventojų skaičius, vnt.			Neprisijungusių prie centralizuotos nuotekų sistemos gyventojų skaičius, vnt.		
	vnt.	proc.	gyv. ekv.	vnt.	proc.	gyv. ekv.
6915 gyv.	6855	99	8274	60	1	131

Širvintų aglomeracijos ribose, individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis, išreikštas gyventojų ekvivalentu sudaro apie 1 proc., t.y. neviršija 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio, tai atitinka Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių nuostatų reikalavimus „aglomeracijų ribose individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis, išreikštas gyventojų ekvivalentu, negali būti didesnis kaip 2% nuo visų aglomeracijoje susidarančių

nuotekų taršos kiekio ir negali būti didesnis kaip 2 000 gyventojų ekvivalento“. Nepaisant to, kad esama situacija atitinka teisės aktų nuostatų reikalavimus, siūlome perspektyvoje palaipsniui prijungti likusius (1 proc.) gyventojus prie centralizuotos vandentvarkos sistemos.

Vadovaujantis LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis, individualus nuotekų tvarkymas turi užtikrinti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje, viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo taršos leidimuose arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nustatytų keliamų reikalavimų. Reikalavimas individualiuose nuotekų tvarkymo įrenginiuose užtikrinti nuotekų išvalymą iki toje aglomeracijoje, viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo taršos leidimuose arba taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimuose nustatytų keliamų reikalavimų netaikomas, jei nustatoma, kad į Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius miestų nuotekų valymo įrenginius patenkančiose nuotekose bendras fosforo kiekis ir bendras azoto kiekis sumažinamas bent po 75 procentus.

Infrastruktūros plėtros prioritetinės kryptys, finansavimas

Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros prioritetinės kryptys aglomeracijos teritorijoje turi būti nukreiptos į esamos infrastruktūros modernizaciją bei inventorizaciją.

Priklausomai nuo finansinių galimybių, centralizuoto geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra aglomeracijos teritorijoje gali būti vystoma etapais/prioritetais:

1. inventorizuoti ir įregistruoti esamus vandentiekio ir nuotekų tinklus, įvertinti jų būklę ir esant poreikiui juos renovuoti arba pakeisti naujais;

2. geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra, kuri nuosavybės teise priklauso kitiems asmenims ir yra reikalinga bei tinkama viešajam geriamojo vandens tiekimui ar nuotekų tvarkymui, turi būti savivaldybės institucijos iniciatyva perduodama savivaldybei arba viešajam geriamojo vandens tiekėjui vadovaujantis Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros objektų išpirkimo tvarkos apraše nustatyta tvarka;

3. prijungti iki šiol neprisijungusius vartotojus prie vandentvarkos sistemos.

Pagrindinis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros/modernizavimo finansavimo šaltinis ir toliau išliks savivaldybių bei viešojo geriamojo vandens tiekėjo ir nuotekų tvarkytojo biudžetų lėšos. Kaip papildomi infrastruktūros plėtros finansavimo šaltiniai gali būti:

- Europos Sąjungos fondų lėšos skirtos vandentvarkos infrastruktūros plėtrai ar jos renovacijai/modernizacijai;
- valstybės parama vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtrai/modernizacijai;
- kreditai geriamojo vandens tiekimui ir nuotekų tvarkymui finansuoti;
- privačios lėšos.

Širvintų aglomeracijos ribose yra išvystyta visa reikalinga vandentvarkos inžinerinė infrastruktūra būtina užtikrinti, kad visi gyventojai gautų saugos ir kokybės reikalavimus atitinkantį geriamąjį vandenį ir nuotekų tvarkymo paslaugas. Esamos vandentvarkos infrastruktūros pajėgumai yra pakankami ir optimalūs, aplinkosauginiai reikalavimai tenkinami, todėl nauja infrastruktūra planuojama nėra. Naujų priemiestinių teritorijų (turinčių daugiau kaip 25 gyv./ha) prijungimas prie nustatytos aglomeracijos, nenumatomas dėl per mažo gyventojų tankio (Širvintų miesto ir priemiestinių teritorijų gyventojų tankis pateiktas 3.2.2. paveiksle). Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes bei į tai, kad siūlomoje aglomeracijoje jau yra išvystyta vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra ir aptarnaujama apie 99 proc. aglomeracijos teritorijos gyventojų (kas atitinka Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo

infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių nuostatų reikalavimus), specialiojo plano koregavimo apimtyje nauja inžinerinė infrastruktūra ir su ja susiję galimi techniniai sprendimai, aplinkosauginis vertinimas bei ekonominiai skaičiavimai atliekami nėra.

Siūloma aglomeracijos riba pilna apimtimi patenka į viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritoriją.

Vadovaujantis atliktos analizės rezultatais bei aglomeracijos ribų nustatymo kriterijais, siūloma nustatyti bendrą Širvintų miesto, Širvintų kaimo ir Kabaldos kaimo aglomeraciją, kurioje susidaro 8274 gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša. Siūlomos aglomeracijos ribos pateiktos sprendinių brėžinyje.

Atsižvelgiant į galimai pasikeitusią situaciją būtina inicijuoti 2011 m. patvirtinto Širvintų rajono vandens teikimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano keitimą, kuris turi būti tikslinamas vadovaujantis LR geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatomis. Taip pat atliekant plano keitimą turi būti patikslintos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos, infrastruktūros plėtros poreikis, įgyvendinimo etapiškumas, finansavimo šaltiniai bei įvertintas nustatytos aglomeracijos aktualumas.

Vadovaujantis geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymu, administracijos direktorius ar jų įgalioti asmenys kas 10 metų įvertina, ar geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planuose nustatytos aglomeracijų ribos atitinka realią situaciją ir, esant poreikiui, inicijuoja minėto plano keitimą.

3.3. Kitos nuostatos

- Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimo plane numatoma, kad aglomeracijose individualiai tvarkomų nuotekų taršos kiekis nebus didesnis kaip 2 proc. nuo visų aglomeracijoje susidarančių nuotekų taršos kiekio;
- užtikrinti, kad aglomeracijų teritorijose esantys gyventojai gautų saugų geriamąjį vandenį bei būtų prijungti prie centralizuotos nuotekų tvarkymo sistemos;
- užtikrinti, kad esamomis nuotekų surinkimo sistemomis surenkamos nuotekos būtų tvarkomos pagal teisės aktų nustatytus reikalavimus;
- išimtiniais atvejais, kai centralizuotosios nuotekų surinkimo sistemos įrengimas arba išplėtimas tiek, kad būtų sudarytos sąlygos surinkti visų aglomeracijos teritorijoje esančių objektų nuotekas nėra pateisinamas ekonominiu požiūriu ir nuotekų surinkimo sistemos įrengimo poveikis taršos mažinimo ir prevencijos prasme nereikšmingas, aglomeracijos teritorijoje gali būti taikomos atskirosios arba grupinės buitinių nuotekų tvarkymo sistemos (nuotekos kaupiamos ir periodiškai vežamos į aglomeracijos valymo įrenginius, išvalomos iki aglomeracijai nustatytų leidžiamų koncentracijų ir išleidžiamos į paviršinius vandens telkinius arba laikantis galiojančių normatyvų infiltruojamos į gruntą);
- patvirtinus planą, planavimo organizatorius arba jo įgaliotas asmuo, atlikdamas sprendinių įgyvendinimo stebėseną, nuolat kaupia ir analizuoja informaciją apie gyvenamųjų vietovių, kuriose renovuota/pastatyta geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūra ir (ar) jos sistemų skaičių, prisijungusių gyventojų ir gyventojų, kuriems sudaryta galimybė prisijungti prie naujai įrengtų geriamojo vandens tiekimo ir (ar) nuotekų tvarkymo infrastruktūros skaičių, investicijų poreikį, teritorijos raidos tendencijas ir jų įtaką plano sprendinių įgyvendinimui, parengia stebėsenos ataskaitą. Stebėsenos ataskaita rengiama už kiekvienus metus. Ataskaita turi būti parengta iki kitų metų sausio 31 dienos ir, ją parengus, skelbiama savivaldybės interneto svetainėje.

3.4. Viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos

Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane (patvirtintas 2011 birželio 30 d. Širvintų rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 1-90) buvo nustatytos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos, vystymo prioritetai bei investicijos reikalingos sprendinių įgyvendinimui. Specialiajame plane viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos buvo nustatytos atsižvelgiant į šiuos pagrindinius kriterijus:

- gyventojų skaičių, t.y. teritorijos, kuriose geriamuoju vandeniu aprūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų;
- infrastruktūros išvystymo lygį, t.y. teritorijos, kuriuose yra valstybei, savivaldybei arba savivaldybės (savivaldybių) kontroliuojamai įmonei priklausanti naudojimui tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra;
- aplinkosauginius, socialinius aspektus, t.y. teritorijos, kuriose gyvenantys gyventojai dėl vandens išteklių trūkumo, aplinkosaugos reikalavimų, ekonominių ar kitų priežasčių neturi galimybės būti aprūpinami arba negali apsirūpinti tinkamos kokybės geriamuoju vandeniu kitais būdais, išskyrus viešąjį vandens tiekimą;
- urbanizuojamų teritorijų plėtros aspektus, t.y. viešojo vandens tiekimo teritorijos parinktos vadovaujantis Širvintų rajono bendruoju planu, kuriame yra numatyta urbanizuojamų teritorijų plėtra.

Pagal LR Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo nuostatas į savivaldybės viešojo geriamojo vandens tiekimo teritoriją įtraukiama savivaldybės teritorija, atitinkanti nors vieną iš šių kriterijų:

1) geriamuoju vandeniu aprūpinama ir (arba) nuotekų tvarkymo paslaugos teikiamos ne mažiau kaip 50 asmenų, deklaravusių gyvenamąją vietą šioje vietovėje;
2) yra savivaldybei arba savivaldybės valdomai įmonei priklausanti naudoti tinkama geriamojo vandens tiekimo ir (arba) nuotekų tvarkymo infrastruktūra;
3) teritorijų planavimo dokumentuose nustatytos urbanizuotos ir (arba) urbanizuojamos teritorijos.

Vadovaujantis LR Aplinkos ministro 2006 m. gruodžio 29 d. įsakymo Nr. D1-636 „Dėl geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros planų rengimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) 43 punktu, koreguojant planą, plano sprendiniai derinami su atitinkamo lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento sprendiniais. Atsižvelgiant į minėtą taisyklių punktą ir įvertinus Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane nustatytas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas, galima priimti, kad specialiajame plane nustatytos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos neprieštarauja atitinkamo lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento sprendiniams, t.y. Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano sprendiniams.

Taip pat atsižvelgus į tai, kad 2011 metais patvirtintame Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiajame plane buvo įvertintas Širvintų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas (patvirtintas 2009 m. gegužės 29 d. tarybos sprendimu Nr. 1-117) bei detalieji planai, kurie rengiami vadovaujantis bendrųjų planų sprendiniais, Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimo plane nebus tikslinamos viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijos.

Atnaujinant atitinkamo lygmens kompleksinio teritorijų planavimo dokumento sprendinius ir numatant naujas urbanizuojamas teritorijas, rekomenduojama patikslinti nustatytas viešojo geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo teritorijas bei aglomeracijos ribas.

3.5. Teritorijų apsaugos zonos, specialiosios žemės naudojimo sąlygos

Inžinerinių tinklų apsaugos zonos, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, šiuo TPD nenustatomos, o šių teritorijų nustatymą (jei jos nenustatytos) ir jų įregistravimą (jei neįregistruotos) inicijuos ūkinės veiklos, dėl kurios tokios teritorijos turi būti nustatytos, vykdytojas. Inžinerinių tinklų apsaugos zonų dydžius bei ūkinės veiklos apribojimus reglamentuoja LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymas.

Šiuo specialiuoju planu saugomose, kultūros paveldo, miškų teritorijose, paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose nėra planuojama jokia inžinerinė infrastruktūra.

Planuojamoje teritorijoje galioja:

- Specialiosios žemės naudojimo sąlygos;
- Gamtinio karkaso nuostatai;
- Nekilnojamo kultūros paveldo apsaugos įstatymo reikalavimai;
- Paviršinio vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo taisyklės;
- Statybos techninio reglamento STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“;
- Kiti galiojantys teisiniai aktai ir dokumentai

Vadovaujantis LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymu, vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros apsaugos zonų dydis yra:

- vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų iki 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 2,5 metro į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos;
- vandens tiekimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo vamzdynų, įrengiamų didesniame kaip 2,5 metro gylyje, apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 5 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos;
- magistralinių vamzdynų, kurių skersmuo yra 400 milimetrų ir didesnis, apsaugos zona –išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 10 metrų į abi puses nuo vamzdyno ašies, po šia juosta esanti žemė bei vanduo virš šios juostos;
- vandens rezervuarų, skaidrintuvų apsaugos zona – 30 metrų pločio žemės juosta aplink šių įrenginių išorines ribas.
- vandens tiekimo bokštų, vandens ir nuotekų siurblinių, nuotekų rezervuarų apsaugos zona – 10 metrų pločio žemės juosta aplink šių statinių ar įrenginių išorines ribas.

3.5.1. lentelė. Inžinerinės ir susisiekimo infrastruktūros apsaugos zonų ribos ir veiklos apribojimai

Infrastruktūra, Įrenginiai	Apsaugos zonos ribos ir veiklos	Apsaugos zonos ribos ir veiklos ribojimai	Kiti komentarai
Elektros tiekimas	Elektros tiekimo tinklai	Elektros linijų apsaugos zonas nustato Specialiosios žemės naudojimo sąlygos.	iki 1 kV–po 2 metrus; 6 ir 10 kV–po 10 metrų; 35 kV–po 15 metrų; 110 kV–po 20 metrų; Požeminės elektros kabelių linijoms - po vieną metrą į abi puses nuo šios linijos.
Dujų tiekimas	Dujotiekio tinklai	Tinklų apsaugos zonas nustato specialiosios žemės naudojimo sąlygos.	Skirstomųjų dujotiekio apsaugos zonos: - ne didesnio kaip 5 barų slėgio vamzdynams - po 1 metrą į abi puses nuo vamzdyno sienelės; - didesnio kaip 5 barų, bet ne didesnio kaip 16 barų slėgio vamzdynams – po 2 metrus į abi puses nuo vamzdyno sienelės. Magistralinio dujotiekio apsaugos zonos: - vamzdyno apsaugos zona – išilgai vamzdyno trasos esanti žemės juosta, kurios ribos yra po 25 metrus į abi puses nuo vamzdyno ašies.
Vandens tiekimas ir nuotekų šalinimas	Vandens tiekimo ir nuotekų tinklai	Vandentiekio ir nuotekų tinklų apsaugos zonas nustato Specialiosios žemės naudojimo sąlygos	Tinklų apsaugos zona yra žemės juosta, kurios plotis po 5 metrus nuo vamzdyno ašies. Magistralinių vamzdynų, kurių skersmuo yra 400 mm ir didesnis, apsaugos zona yra po 10 metrų nuo vamzdyno ašies į abi puses.
Ryšių linijos	Ryšių tinklai	Ryšių tinklų apsaugos zonas nustato Specialiosios žemės naudojimo sąlygos.	Požeminių viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona – po 1 metrą į abi puses nuo šių laidinių linijų; Kitų viešųjų ryšių tinklų laidinių linijų apsaugos zona - – po 2 metrus į abi puses nuo šių laidinių linijų.
Melioracijos statiniai	Melioracijos rinktuvai	Melioracijos statinių apsaugos zonas nustato Specialiosios žemės naudojimo sąlygos.	Melioracijos griovio apsaugos zona – 15 metrų nuo griovio šlaito viršutinės briaunos; Bendrojo naudojimo drenažo rinktuvų apsaugos zona – po 15 metrų į abi puses nuo rinktuvo ašies; Polderių apsaugos zona – 15 metrų nuo pylimo (nuo vidinio ir išorinio šlaitų (ten, kur galima) papėdės ir kanalo viršutinės briaunos).
Susisiekimo sistemos statiniai	Keliai, gatvės	Kelių apsaugos zonas nustato Specialiosios žemės naudojimo sąlygos. Gatvių juostų plotį tarp raudonųjų linijų nustato STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“;	Kelių apsaugos zona (į abi puses nuo kelio briaunų): - magistralinių kelių - po 70 metrų; - krašto kelių - po 50 metrų; - rajoninių kelių - po 20 metrų; - vietinės reikšmės I, II ir III kategorijos kelių - po 10 metrų; - vietinės reikšmės IV kategorijos kelių - po 3 metrus. Gatvių raudonųjų linijų dydžiai bei apribojimai nustatyti STR 2.06.04:2014 „Gatvės ir vietinės reikšmės keliai. Bendrieji reikalavimai“.

Atliekant specialiojo plano koregavimą yra nustatomos aglomeracijų teritorijų ribos. Nauji inžineriniai tinklai ar statiniai planuojami nėra.

Aglomeracijų ribų nustatymas neturės įtakos esamai inžineriniai ir susisiekimo infrastruktūrai, gamtinei aplinkai bei kultūros paveldui.

Perspektyvoje esant poreikiui, vandentvarkos infrastruktūros plėtra/rekonstrukcija, nustatytose aglomeracijų teritorijose bus vykdoma TPD ar techninių projektų lygmenyje.

Pagrindinės nuostatos TPD ar techninių projektų rengimui:

- rengiant atskirų teritorijų TPD ar techninius projektus, turi būti užtikrintas visų inžinerinių tinklų išsaugojimas bei įvertintos specialiosios ir ūkinės veiklos ribojimo sąlygos, kurios nurodytos LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme;

- į aglomeracijų teritorijas patenkančių esamų elektros tinklų apsaugos zonose vadovautis: Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatomis, Energetikos ministro 2011-12-20 įsakymu Nr. 1-309 patvirtintomis Elektros linijų ir instaliacijos įrengimo taisyklėmis, Energetikos ministro 2010-03-29 įsakymų Nr. 1-93 patvirtintomis Elektros tinklų apsaugos taisyklėmis, LR Elektros energetikos įstatymu, Elektros linijų apsaugos ir Gamtinių dujų skirstomųjų dujotiekių apsaugos taisyklėmis, vykdyti Specialiųjų žemės naudojimo įstatymo sąlygas, bei vadovautis kitais galiojančiais teisės aktais;

- vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros statinių susikirtimai (prasilenkimai) bei gretimybė su esamais MD turi būti sprendžiami žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentuose ir (ar) statybos projektuose. Iki teritorijų planavimo dokumentų rengimo pradžios būtina kreiptis į MD eksploatuojančią įmonę dėl planavimo sąlygų išdavimo, taip pat, prieš pradedant rengti statinių projektus ir (ar) kitą projektinę dokumentaciją, rekomenduojama kreiptis į MD eksploatuojančią įmonę dėl techninių reikalavimų projektavimui išdavimo. Esamų MD vamzdynai bei teritorijos, esančios po 200 metrų į abi puses nuo šių vamzdynų ašių, yra priskirti pirmai vietovės klasei. MD pirmos vietovės klasės teritorijose yra taikomi užstatymo normatyvai. MD vietovės klasių teritorijose negavus MD savininko rašytinio pritarimo, yra draudžiama projektuoti ir statyti bet kokius naujus statinius ar įrenginius, juos rekonstruoti, projektuoti ir atlikti statinių bei įrenginių remonto arba griovimo darbus, planuoti teritorijas, nustatyti ar keisti žemės sklypų pagrindinę žemės naudojimo paskirtį ir/ar būdą, formuoti naujus ar pertvarkyti esamus žemės sklypus ir pan.;

- rengiant TPD ar techninius projektus būtina vadovautis Lietuvos Respublikos Elektroninių ryšių įstatymu, Telekomunikacijų tinklų apsaugos taisyklėmis. Elektroninių ryšių infrastruktūra, telekomunikacijų tinklai neturi patekti po planuojamais statiniais bei į gatvės važiuojamąją dalį. Priešingu atveju numatyti esamų tinklų ir įrengimų iškėlimo trasas, ir vietas. Numatyti reikiamas naujas telekomunikacijų trasas, einančias inžinerinių komunikacijų koridoriumi nuo artimiausio ryšių kabelių kanalų šulinio. Nustatyti telekomunikacijų tinklų apsaugos zonoje žemės panaudojimo apribojimus;

- rengiant inžinerinių tinklų techninius projektus būtina įvertinti inžinerines geologines sąlygas bei vadovautis Žemės gelmių įstatymu, Specialiosiomis žemės naudojimo sąlygomis ir kitais aktualiais teisės aktais;

- melioruoti žemės plotai su veikiančiais melioracijos įrenginiais turi būti saugomi nuo jų ploto sumažėjimo vadovaujantis Žemės įstatymo 22 straipsnio nuostata: ,,Ariamoji žemė, kurios dirvožemio našumas didesnis už vidutinį šalyje taip pat žemė, kurioje yra eksploatuojamos melioracijos sistemos, turi būti naudojama taip, kad nesumažėtų jų plotas“. Melioruotose laukuose ūkinė veikla turi būti vykdoma vadovaujantis LR Melioracijos įstatymu, melioracijos statiniai remontuojami ir rekonstruojami Statybos įstatymo bei kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Esamiems ir tinkamais naudoti pripažintiems inžineriniams statiniams taikyti „Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų“ bei kitų, atskiroms statinių ir tiesinių grupėms galiojančių, įstatymų reikalavimus;

- rengiant TPD ar techninius projektus, vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūrą (inžinerinius tinklus) planuoti tik už valstybinės reikšmės kelių (gyvenamosiose teritorijose sutampančių su gatvėmis, kurias valdo, naudoja ir jomis disponuoja Kelių direkcija) juostų ribų (esant poreikiui šalia valstybinės reikšmės kelių numatant inžinerinių komunikacijų koridorius ar nustatant servitutus). Nustatant priemones ir apribojimus (geriamojo vandens tiekimo naudojamoms vandenvietėms, nuotekų valykloms, siurblinėms ir kitiems vandens tiekimo bei nuotekų tvarkymo įrenginiams) teritorijose prie valstybinės reikšmės kelių (kelių apsaugos zonose) užtikrinti, kad nebūtų apsunkintos valstybinės reikšmės kelių plėtros galimybės ir priežiūros sąlygos. Neplanuoti pastatų, atvirų vandens telkinių valstybinės reikšmės kelių apsaugos zonose. Planuojant inžinerinę infrastruktūrą (inžinerinius tinklus), sankirtose su valstybinės reikšmės keliais, įrengimą numatyti tik uždaru būdu. Vandens nuvedimas turi būti planuojamas ne į valstybinės reikšmės kelių vandens nuleidimo įrenginius. Įvažiavimus ir išvažiavimus prie planuojamų objektų numatyti tik iš vietinės reikšmės kelių (gatvių), naudojant valstybinės reikšmės keliuose jau esamas, teisėtai įrengtas sankryžas/ nuovažas;

- rengiant TPD ar techninius projektus, t.y. numatant vandentvarkos infrastruktūrą šalia geležinkelio būtina atsižvelgti į „Geležinkelio kelių ir jų įrenginių apsaugos zonas“ nustatytas LR specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatyme;

- vadovaujantis Gaisrinės saugos normų teritorijų planavimo dokumentams rengti reikalavimais (patvirtintomis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Priešgaisrinės apsaugos gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. D1-995/1-312), teritorijos skiriamos priešgaisrinėms gelbėjimo pajėgoms (gaisrinėms komandoms), arba susisiekimo komunikacijos išdėstomos taip, kad atstumas vykstant artimiausiu keliu į tolimiausio įvykio vietą miesto gyvenamosiose vietovėse būtų ne didesnis kaip 5 km, atvykimo į įvykio vietą kaimo gyvenamosiose vietovėse – ne didesnis kaip 12 km. Pagal atlikta analizę, galima teigti, kad priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų (gaisrinių komandų) tinklas Širvintų m. teritorijoje yra pakankamas. Be šių Normų būtina vadovautis Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo įgyvendinamųjų ir kitų teisės aktų reikalavimais, taikomais rengiamiems teritorijų planavimo dokumentams. Rengiant teritorijų planavimo dokumentus ir nedarant poveikio šių Normų taikymui, turi būti laikomasi saugių atstumų tarp pavojingųjų objektų, kuriems taikomi Pramoninių avarijų prevencijos, likvidavimo ir tyrimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugpjūčio 17 d. nutarimu Nr. 966 (Žin., 2004, Nr. 130-4649; 2008, Nr. 109-4159; 2010, Nr. 59-2894), taip pat nuo šių objektų iki planuojamose teritorijose numatomų statinių;

- rengiant TPD ar techninius projektus būtina įvertinti Lietuvos Respublikos upių, ežerų ir tvenkinių valstybės kadastro, Potvynių grėsmės ir rizikos žemėlapių duomenimis. Taip pat numatant inžinerinių tinklų plėtrą paviršinio vandens telkinių gretimybėse būtina vadovaujantis Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 7 d. įsakymu Nr. 540 „Dėl paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir pakrančių apsaugos juostų nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ reikalavimais bei įvertinti paviršinių vandens telkinių apsaugos juostas ir zonas. Paviršinių vandens telkinių apsaugos zonose ir juostose taikyti specialiųjų žemės naudojimo sąlygų reikalavimus;

- siekiant užtikrinti, kad rengiamų TPD ar techninių projektų sprendiniai neturės neigiamo poveikio saugomoms gamtos ir kultūros paveldo vertybėms, būtina vadovautis Gamtos paveldo objektų nuostatomis, kultūros paveldo vertybių teritorijoms ir jų apsaugos zonoms taikomais Lietuvos Respublikos Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo reikalavimais bei kitais gamtos ir kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais įstatymais bei teisės aktais;

- saugomos teritorijos, buferinės apsaugos zonos tvarkomos ir veikla jose vykdoma vadovaujantis Saugomų teritorijų įstatymu bei kitais saugomas teritorijas reglamentuojančiais teisės aktais;

- gamtinio karkaso teritorijose galioja Gamtinio karkaso nuostatų reikalavimai (patvirtinti LR AM 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96, su vėlesniais pakeitimais). Šiose teritorijose ūkinė veikla turi būti vykdomas vadovaujantis Gamtinio karkaso nuostatais;

- rengiant TPD ar techninius projektus būtina vadovautis naujaisiais LR miškų valstybės kadastro duomenimis. Ūkinė veikla valstybinės reikšmės miškuose reglamentuojama LR miškų įstatyme bei kituose teisės aktuose;

3.6. Kultūros paveldas

Į specialiuoju planu nustatytą aglomeraciją patenka nekilnojamosios kultūros paveldo vertybės, kurios registruotas kultūros paveldo registre. Kultūros paveldo objektų vietos ir jų sąrašas pateiktas žemiau esančioje lentelėje ir sprendinių brėžinyje. Išsami informacija apie kultūros paveldo objektus ir jų apsaugos zonas patalpinta Kultūros paveldo departamento internetinėje svetainėje www.kpd.lt „Kultūros paveldo registras“. LR kultūros vertybių registras nuolat tikslinamas ir papildomas naujais kultūros paveldo objektais, todėl rengiant TPD ar techninius projektus būtina vadovautis naujausia Lietuvos Respublikos kultūros vertybių registro informacija.

Rengiant Širvintų rajono savivaldybės vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo infrastruktūros plėtros specialiojo plano koregavimo sprendinius yra nustatomos aglomeracijų ribos, kuriose susidaro 2000 ir daugiau gyventojų ekvivalentą atitinkanti tarša. Šiuo dokumentu nauji inžineriniai tinklai ir statiniai neplanuojami, esamų rekonstrukcija nenumatoma. Atsižvelgiant į plano sprendinius, poveikis kultūros paveldo objektams nenumatomas.

3.6.1 lentelė. Kultūros paveldo objektai aglomeracijoje ir jos gretimybėje

Unikalus objekto kodas	Pavadinimas	Statusas	Adresas
698	Paširvinčio I dvaro sodybos fragmentai*	Registrinis	Paširvinčio k., Širvintų sen., Širvintų r. sav.
2803	Stogastulpis Lietuvos Respublikos 10-mečiui	Registrinis	Širvintos, Širvintų sen., Širvintų r. sav.
11225	Antrojo pasaulinio karo Sovietų Sąjungos karių palaidojimo vieta	Registrinis	Vilniaus g., Širvintos, Širvintų sen., Širvintų r. sav.
11226	Lietuvos šaulių kapai	Valstybės saugomas	P. Cvirkos g., Širvintų m., Širvintų sen., Širvintų rajono sav.
17189	Staviškių kaimavietė*	Registrinis	Staviškių k., Širvintų sen., Širvintų r. sav.
17286	Paminklas žuvusiems kovose už Lietuvos Nepriklausomybę	Valstybės saugomas	Vilniaus g. 112, Širvintos, Širvintų sen., Širvintų r. sav.
21308	Paminklas "Prisikeliantiems"	Registrinis	Širvintos, Širvintų sen., Širvintų r. sav.
26004	Širvintų Šv. arkang. Mykolo bažnyčia	Valstybės saugomas	Vilniaus g. 110, Širvintos, Širvintų sen., Širvintų r. sav.
28261	Kazliškių vandens malūnas	Valstybės saugomas	Kazliškių k., Širvintų sen., Širvintų r. sav.
33356	Lietuvos karių kapai	Valstybės saugomas	Vilniaus g., Širvintų m., Širvintų sen., Širvintų rajono sav.
33538	Pastatų kompleksas	Registrinis	Vilniaus g. 114, Širvintos, Širvintų sen., Širvintų r. sav.
38809	Širvintų žydų antrųjų senųjų kapinių dalis	Registrinis	Upelio g., Širvintos, Širvintų sen., Širvintų r. sav.
39024	Paširvinčio I dvaro sodybos fragmentų parkas*	Registrinis	Paširvinčio k., Musninkų sen., Širvintų r. sav.
39075	Širvintų žydų pirmųjų senųjų kapinių vieta	Registrinis	Mindaugo g., Širvintos, Širvintų sen., Širvintų r. sav.

Šaltinis: Kultūros vertybių registras.

* Kultūros paveldo objektai į aglomeracijos ribas nepatenka.

Kultūros paveldo objektų, teritorijų bei jų apsaugos zonose taikomi paveldosaugos ir tvarkymo reikalavimai, nustatyti kultūros paveldo objektų apsaugos reglamentais, šių objektų apsaugos specialiaisiais planais ir kitais kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais teisės aktais.

Atliekant žemės judinimo ar kasimo darbus Kultūros paveldo objektuose, kurių vertingųjų savybių pobūdis – archeologinis, teritorijose, privaloma vykdyti paveldo tvarkymo reglamento PTR 2.13.01:2011 „Archeologinio paveldo tvarkyba“, nuostatas. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymu jei atliekant statybos ar kitokius darbus bus aptikta archeologinių radinių ar kitų nekilnojamojo daikto vertingųjų savybių, valdytojai ar darbus atliekantys asmenys apie tai privalo pranešti savivaldybės paveldosaugos padaliniui.